

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un gir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoiaia

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Puterile întunerecului

(+). Duhurile necurate nu sunt plăsmuiri ale închipuirii, ci teribilă realitate. A le tăgădui existența, ar însemna a trage dungă peste adevărul Scripturilor, unde aceste întrupări vii ale celei mai neîmpăcate uri sunt deseori pomenite, dela Cartea Facerii și până la Apocalipsă. Și totdeauna ca vrășmașe lui Dumnezeu și zidiri sale. Mai cu seamă dușmane celei mai alese făpturi a Treimii: omului. Indrăciții din latimea Gherghesenilor (Mt. 8. 28-34) învederează cumplit acest cuvânt.

1. Apucați sub stăpânirea duhurilor întunerecului, cei doi indrăciți sunt scoși dintre oameni și ținuți în urciunea și pustiu mormintelor, unde-s chinuți în chip înfrorător și porniți să facă și ei rău altora, cari s'ar fi abătut peacolo. — Diavolul e răutatea în toată puterea și grozăvia ei. Ucigaș de oameni dela început, cum îl numește însuși Mântuitorul, el nu poate decât să vrea rău și să facă rău la toți și la toate. Păcătoșilor și dreptilor. Trupurilor și sufletelor. Cât a pățimit din partea lui un sf. Antoniu Pustnicul, pe care-l bate până la sânge (faptul îl povestește sf. Atanasie cel Mare, care-l știa chiar dela cel ce pățimise), un sf. Ioan Vianney, ori o sfântă Veronica Giuliani căreia, între nemăsuratele altele, îi făcea și aceea că, la prinzul postelnic, îi umplea farfuria, în văzul obștei înmărmurite, cu fel-de-fel de spurcăciuni. Și acum să te gândești că asta-i tovarășul și stăpânul pe veci de veci a păcătoșilor osândiți! (Cari sunt, acum, perspectivele tale?)

2. „Ce este nouă și ție, Isuse, Fiul lui Dumnezeu?” — Nu bieții indrăciți sunt cei cari grădesc astfel, ci duhurile necurate cari sălășluiesc într'înșii. E un cuvânt cainitic acesta, cum observă ep. Prohászka și pe buze ca cele de pe cari pleacă, se preface în răsvrățire și blăstăm. Nu au și nu vreau să aibă de a face cu Hristos! Ei s'au lepădat de El pentru totdeauna și așa vreau să rămână în veștii vecilor. Toată osânda lor, cu toată nemărginita ei tragedie, e cuprinsă în vorba aceasta atât de grăitoare. — Semănăm noi cu duhurile întunerecului? Iată o întrebare pe care și-o poate pune oricine. Răspunsul îl vor da faptele cu graiul lor tainic. În legăturile mele sociale, în întreprinderile mele, în scrisul meu, în planurile mele, vreau eu de fapt să am de a face cu Hristos, să fiu călăuzit de El, să realizez întru toate voia lui, ori ba? Asta-i ceea ce apasă în cumpănă, și nu vorbele frumoase, culese deagata și spuse din obișnuință ori snobism.

3. Supremă decadență: duhurile acestea, odinioară spirite luminate, acum însă creaturi pestilențiale duhuitoare, cer îngăduință să intre în turma de porci. Și cei cam 2000 de porci (după P. Didon), la atingerea cu leghionul iadului, sar în apă și se tneacă. (Nu fac ceea ce face omul în starea păcatelor de moarte: să poarte pe Satana și ingerii lui în inima sa). — Adânc pe adânc cheamă. Odată pornit pe povârniș, omul cade din păcat în păcat, din fărădelege în fărădelege, din ticăloșie în ticăloșie. Prima stațiune în această cădere este invidia, a doua scepticismul, cea din urmă cinismul. „În pofida parfumului și a parchetului, cultura nu-i moralitate, cum spuse Leroy-Beaulieu; experimentăm pas de pas că în om se vedește dobitocul în ciuda titlurilor, demnităților, dantelor; cel ce nu se pleacă în sufletul său lui Dumnezeu, va fi robul trupului; acesta-i crezul meu moral”. (Prohászka). — Dacă ai alunecat, încercat-al să te oprești cu ajutorul harului de sus? Iar dacă ți-se pare că stai, ia aminte să nu cazi. Așa te sfătuiește marele sfânt apostol Pavel.

4. Vestea celor întâmplare e purtată repede de păstori la stăpânii porcilor. „Și toată cetatea a ieșit întru întâmpinarea lui Isus și l-au rugat ca să treacă din hotarele lor”. (Mt. 8, 34). — Stranie mentalitate la acești gherghesenii! Văd bolnavii vindecați și pe făcătorul acestei minuni. Dar gândul lor e numai la pa-

Școală confesională

Noua lege a învățământului primar deschide perspectiva reînvierii ei

(=). Nu se poate închipui educație sănătoasă, și mai ales nu se poate concepe o educație „integrală” — așa cum o preconizează noua lege a învățământului primar — decât în temelul și lumina unei concepții de viață. Iar: concepția de viață a neamului românesc este cea creștină. Ne trebuie deci școală adevărat și mărturisit creștină.

Biserica și școala sunt factorii esențiali ai educației naționale. Ele trebuie să meargă neapărat mână în mână, în plină armonie și frățietate, realizând cu puteri unite și convergente același ideal educativ comun. Numai așa se asigură armonia vieții sufletești a neamului. Despărțirea celor două instituții fundamentale produce în chip fatal distrămarea lumii sufletești a poporului. Sfășierile și anarhia externă din sânul comunității etnice este roada dualismului păgân care a îndușmănit pe Dumnezeu cu statul, a despărțit feiurile și principiile eterne de lumea frământărilor pământești. Sfășierea sădită în mințile generațiilor încă de pe băncile școlii nu putea da alte roade. — *Infrățirea necesară între Biserică și școală o realizează în chip norocos școala confesională.* Nici un alt tip de școală nu poate produce acest efect, care este de covârșitoare importanță nu numai pentru formarea tineretului (și, prin el, a viitorului!), ci și pentru o sănătoasă îndrumare a prezentului. Despărțirea școlii de Biserică a însemnat, deodată, și depărtarea ei de idealurile credinței și, prin aceasta, ruperea ei de tradițiile milenare ale sufletului românesc.

Așa va fi și în viitor. Oricâtă bunăvoință ar fi în legiuitor, oricât ar fi el de hotărât a pune pecetea creștinismului pe întreaga acțiune de educare a neamului, nu va reuși atâta timp cât va ținea școala despărțită de Biserică. Școala de Stat, oricum ar fi organizată, totuși va rămâne, în măsură mai mare ori mai mică, școală laică, neutră ori indiferentă sub raport religios, dacă nu direct dușmănoasă Bisericii. — De aceea, trebuie favorizat și generalizat, în

măsura tuturor posibilităților, tipul de școală confesională.

Câștigul ar fi imens și din punct de vedere pedagogic. În școala confesională, în care elevii și dascălul sunt de aceeași credință, se roagă la fel cu părinții rămași acasă și cântă cu toții împreună la treptele aceluiași altar, se crează atmosfera de armonie superioară prielnică formării caracterelor cari văd, dincolo și prin așezările acestei lumi, tainice rândueli ale lui Dumnezeu. Așa se cresc, în acest climat de credință, cetățenii adevărați, gata la toate sacrificiile pentru binele comun, pentru demnitatea și propășirea patriei în care i-a așezat voia Celui de sus. Organic legată de Biserică, școala confesională asigură nu numai perfectă unitate pedagogică, ci și fireasca armonie cu familia al cărei spirit îl continuă și-l adâncește.

Pagubă sau scădere de nici un fel Statul nu are din pricina acestui tip de școală. Indrumările și legile lui se observă și în ea. Controlul lui este nestânjenit. Spor la carte trebuie să se facă în condițiile și măsura poruncită de Stat. — Iar, din punct de vedere material, bugetul va înregistra economii însemnate, confesiunea obligându-se să se îngrijească cel puțin de acoperirea cheltuielilor materiale împreunate cu susținerea școlii.

De aceea credem că s'a făcut o mare greșală, greșală națională, prin etatizarea necruțătoare a școlii primare. Ne-am dat toată silința, la timpul său, să arătăm celor în drept adevăratele interese ale neamului. Zadarnic. — Am prevăzut, că măsura aceasta va desflința numai școala confesională românească; minoritarii, în schimb, își vor susține și sporii școlii lor confesionale. S'a întâmplat așa. Au dispărut școlii bisericești cari au crescut sufletul eroic al neamului românesc; dascălul a fost pus ca adversar și concurent al preotului, spre a se desăvârși sfășierea sufletului național. Minoritarii însuși au școlii confesionale mai înfloritoare decât în trecut.

Suntem acum la o răspântie care poate fi folosită pentru revenire și îndreptare. Noua lege a învățământului primar nu amintește, ce-i drept, Biserica între factorii susținători de școli. Nu creează însă monopol pe seama Statului, ci lasă și altor „instituții publice (școli, județ, comună etc.)” dreptul de a înființa școli, „cu obligația de a obține autorizația ministerului educației naționale. Supravegherea și controlul acestor școli revine în orice caz ministerului”. (art. 6). „Întreținerea așezămintelor școlare cade în sarcina comunei sau a instituției care le-a creat, Statul contribuind totdeauna cu plata personalului, afară de cazul când există

guba suferită de ei și în loc să-l oprească pe Hristos în mijlocul or, îl poftesc să-și ia drumul într'alte părți. Să nu-i judecăm însă, fiindcă nici Fiul lui Dumnezeu nu l-a judecat. Ba mai târziu vine din nou printre ei și vindecă un surdomul, cu care prilej le stoarce mărturisirea: Toate le-a făcut bine. (Mt. 7, 37). — Rar se culege o isbândă numai decât. Și cine nu știe să munciască și să aștepte, acela n'a înțeles pe Fiul Omului. Nici în familie, nici în școală, nici în parohie, nici în sânul unui neam schimbările mari. În spre mai bine, de regulă nu se fac subit. Apostolia, ori de ce fel ar fi ea, reclamă nervi tari și suflet împăcat cu ideea că nu-i neapărat de lipsă ca cel ce samănă, acela să și secere. În feiul acesta sunt încunjurate și desiluziile și plictiseala, cu toate urmările lor nefaste.

alt aranjament între Stat și instituția respectivă" (art. 8).

Iată perspectiva nouă și largă care ni-se deschide: școala noastră confesională poate învia! Depinde de noi, numai de noi, s'o trezim la nouă viață. Condițiile ce ni-se oferă sunt acceptabile și suportabile. Ni-se cere numai întreținerea așezământului școlar; pe dascăl îl plătește Statul!

Credem că această perspectivă are pentru noi caracterul unei porunci esențiale: școala noastră, vechea noastră școală confesională — școala căreia i-am dat în trecut tot ce-am avut mai bun și mai de preț, toată inima și toate asprele noastre economii; școala care a format una din grijile esențiale ale conciliilor noastre provinciale și eparhiale — își strigă, din pragul recentei legi a învățământului primar, dreptul său la nouă viață! Avem datoria să i-o dăm.

Știm că sarcina nu-i ușoară. Multe din vechile clădiri nu mai există. Altele sunt ruine, altele transformate în case parohiale și culturale. — Mai știm însă și altceva. Că toate aceste clădiri le-am făcut noi, din sărăcia și din însuflețirea noastră, în vremuri mult mai grele, neasemănat mai rele și mai sărace decât cele de azi. Ceeace am putut face atunci, de ce să nu putem și astăzi? Dacă nu deodată, pe rând. Să începem cu parohiile puternice și să continuăm cu cele mijlocii. Să nu ne resemnăm la tipul școlii laice decât acolo unde suntem prea puțin și prea amestecați cu alții.

Va fi greu să convingem credincioșii la această jertfă? La care? Că școala tot ei o fac, fie că se numesc comună politică, fie parohie, iar pe dascăl tot Statul îl plătește. — Și totuși va fi greu. De sigur. Dar: e datorie. Și răsplata va fi mare foarte. Vom împlini nu numai un mare gând al Bisericii, ci vom face și o mare faptă națională. Vom da o mai bună creștere tineretului. Vom asigura în mare măsură pacea și bunăînțelegere a satelor. Se vor opri ca prin farmec tulburările prozelitiste pricinuite de dascălii altor credințe trimiși să dea educație copiilor noștri; și se va realiza dela sine vechea și neîmplinită dorință a tuturor congre-

selor noastre: de-a avea pretutindeni dascăli de religia copiilor.

Școala a fost și trebuie să fie filca Bisericii. Depinde de noi să fie așa!

Omagii Regelui. Din prilejul serbărilor restaurației, dela 8 Iunie, Arhierii Bisericii noastre au trimis M. Sale Regelui următoarea telegramă omagială:

Din prilejul aniversării restaurației din care Malestătea Voastră a reușit să facă, în aplauzele întregului neam, marea sărbătoare a tineretului renăscut străjerește, sărbătoare dublată de inaugurarea unei noi viziuni parlamentare mult mai promițătoare, întreagă Provincia noastră bisericască pleacă odată mai mult steagul recunoștinței sincere și a celui mai profund devotament în fața Tronului reprezentat cu atâta strălucire și prestanță de Augusta Persoană a Malestății Voastre. Să trăiți, Sire. — Mitropolitul NICOLESCU, Episcopii FRENȚIU, HOSSU, RUSU și BĂLAN.

La aceasta, M. S. Regele a binevoit a răspunde, tot telegrafic, I. P. S. mitropolitului Alexandru următoarele: *Vă mulțumesc pentru caldele urări ce mi-le trimiteți în numele Episcopatului unit. — CAROL R.*

Să nu ne scadă zelul

— Mistunite —

Opera pentru Propagarea credinței la noi, în România, a luat, har Domnului, o dezvoltare din cele mai satisfăcătoare. Însă aceasta nu înseamnă un motiv de oprire, ci din contră, în fiecare an trebuie să facă un pas înainte, pentru ca cel din urmă să-și dea obolul său în sprijinul răspândirii evangheliei lui Hristos printre popoarele păgâne — operă plămădită de Paulina Jaricot.

De sigur, rezultatul colectei din anul trecut e foarte măgulitor. Trebuie, fără îndolală, să mulțumim aceasta în primul rând lui Dumnezeu, și după El rugăciunilor Fundatoarei noastre. Nu putem însă uita, că o parte însemnată pentru această reușită, are și directorul nostru național II. Sa Dr. Nicolae Brin-

zeu, care, prin scrisori, încurajări și sfaturi stăruit — cu vreme și fără vreme — la însuflețirea sufletului nostru pentru cauza misiunilor. Iată de ce merită, atât II. Sa cât și vrednicii săi colaboratori, răsplăta dela Dumnezeu și viile noastre mulțumiri pentru faptul, că ajuns și România să fie între locurile de tracă printre celelalte țări cari sprijinesc această operă pontificală.

În concret, împrumutăm unele spicături de ganul oficial al Operelor Pontificale Misionare, pentru adevărarea celor afirmate. În „Acta cooperationis Missionariae Sanctae Sedis” din 28 Februarie 1939, la pagina 366 se scrie despre România: „In chip particular sunt vrednice de semnalat cele comunicate și trimise din România, unde canonicul Brinzeu creează „in modo convincente”. Pe aceeași pagină mai în jos, la rezultatele financiare scrie că în România, pentru anul 1937, colecta a crescut cu suma de 11.000 L're. Aceste date sunt culese din raportul secretarului general prezentat în 29 Aprilie 1938.

Anul 1938 ne-a umplut inimile de stăruie bucurie. Spiritul de înțelegere al poporului nostru mărinimos s'a dovedit a fi la înălțime. Și Roma n'a întârziat să semnaleze acest fapt. Iată, de exemplu, ce scrie Consiliul superior general al Operei în 22 Aprilie 1939 Președintelui nostru național, privitor la rezultatele financiare obținute în anul 1938: „Mulțumindu-Vă, mă bucur din suflet pentru frumosul rezultat obținut. Sporiul de Lei 76.271 — scrie mult departe — nu e lucru mic, dacă se consideră timpurile și împrejurările locale, din care este un indiciu de vitalitate sigură și de organizare”. Scrisoarea se încheie cu elogii aduse Președintelui, pe care-L numește autorul principal al reușitei, deoarece s'a devotat Operei cu o iubire particulară și promovează interesele ei cu înțelepciune și competență.

Paralel cu Opera pentru Propagarea Credinței lucrează la noi și opera sf. Petru, care se îngrijește de adunarea subsidiilor necesare pentru zidirea de seminarii în țările misionare. În țările catolice, cu deplină avânt pentru misiunile seminarile teologice fac eforturi speciale pentru înaintarea operei sf. Petru. Așa de pildă

□ □ Foia „Unirii” □ □

„Tendințele de azi ale unor uniți catolicizați”

de pr. Dr. Ioan Stanciu

Acesta este titlul capitolului X din „Legea strămoșească” (Sibiu, 1938) a omonimului ne-unit, în care la pag. 85 zice: „Pentru frații uniți — bineînțeles unii din cler — noi și astăzi suntem dacă nu eretici, cel puțin schismatici. Ei nu vor să citească bunăoară scrierile eruditului preot catolic francez Vladimir Guettée despre papalitatea eretică, ei nu vor să știe de unele scrieri în formă de broșură sau de articole bine întemeiate ale ortodocșilor, ci merg înainte ca orbul pe calea apucată. Și ce e mai grav, pe acești rătăciți îi apobă și Veneratele Ordinariate. Bunăoară ca să arete că ortodoxismul nostru a fost totdeauna numai ceva întins de Bulgari, fac pe mitropolitul Moldovei Teoctist un Bulgar fără sentimente românești, din *Ilie Iorest* și mai ales din martirul *Sava Brancovici* niște sărbi nemernici, din *Visarion*, *Sofronie*, *Molnar*, *Nagyszegyl*...”

Eretic se numește cel ce nu profesează credința și morala în conformitate cu sf. Scriptură, cu sfinții Părinți și cu conciliile ecumenice. Schismatic sau disident se numește cine nu stă în unitatea bisericii universale creștine. Cât privește pe Vladimir Guettée, omonimul e dator

să dovedească și că a fost erudit și că a scris cartea sa ca preot catolic și că e numai adevărul curat în ea. Desigur că omonimul se gândeste că uniții trebuie să țină seamă și de broșura sa; păcat că nu se află cineva să intervină la Academia Română să o și premieze! Dacă e vorba de „rătăciți” sau eretici, acest epitet convine celor ce nu au credința și morala conformă cu sfânta scriptură, cu sfinții Părinți, cu conciliile ecumenice. Cât privește aprobarea de broșuri din partea Veneratele Ordinariate, puteți vedea pag. 2 pe broșura omonimului.

1. Despre *Bulgarul Teoctist* am scris în articolul „Unirea Moldovei”.

2. *Ilie Iorest* (1641—1643) nu a fost depus și maltratat pentru că ar fi fost „apărătoriu zelos al religiunii sale” ci pentru faptele lui cele urâte, despre cari scrie Șincai în Cronică la anul 1643, iar diploma lui Gheorghe Rákoczi din 10 Octombrie 1643 zice: quippe qui... perversorum morum suorum et affectuum proecipitatus, detrususque in baratrum variis semetipsum nefandis vitae maculis implicuisse, munusque suum Vladicale vitae dissolutionis detestandis nequitiiis offuscatur fuisse, fuisset compertus” (vezi în latinește: Mag. ist. III. p. 249; iar românește la Șincai, Cronică anului 1643).

3. *Sava Brancovici* (1656—1680) în diploma lui Mihail Apafi din 28 Decembrie 1680 e astfel caracterizat: „semetipsum horrendo incestus vitio, cum adultera fratris sui germani concubina, sorore videlicet consanguinea sua, variisque

nefandae vitae maculis implicuisse” (vezi Cipariu, Acte și fragmente p. 60). În ce privește credința a fost de acord cu calvinii, cum se vede din diploma lui Gheorghe Rákoczi din 28 Decembrie 1656: „quod cum honorabilis Sava Brankovitsch et Korenitsch ab admodum reverendo viro Georgio Isulai universarum in Regno Transylvaniae Ecclesiarum orthodoxarum Superintendente, Albensi vero Concionatores singulari quadam intercessione commendatos nobis fuerit” (vezi Mag. ist. t. III p. 253—254); ceeace nu ar fi făcut superintendentul dacă nu era de acord cu el în credință. Iar M. Csereji spune că pe Sava l-a adus în starea de compătimită lăcomia de bani a lui Székely László, rudă cu dănsul și a lui Nalázi István, cari amândoi s'au conjurat să-l aducă în disgrăție înaintea principelui, să-i prădeze averea și să stoarcă bani dela el, ceeace le-a și succes (vezi Cipariu, Acte și fragmente p. 270). — Povestea cu cățelul e numai poveste (vezi Șincai la an. 1680 și Maior Ist. bis. a Rom. pag. 80).

Gh. Barițiu (în: Părți alese din Ist. Transilvaniei t. I. pag. 150 zice): „Începând dela 1566 până la 1680 nu dai în toată istoria Transilvaniei peste vre un nume de preot, călugăr sau episcop român gr.-răsăritean, care să-și fi apărât dogmele credinței sale bărbătește chiar și cu pericolul vieții sale”.

4. *Visarion Sarai*, sârbul, a turburat poporul dela Dobra la Săliște amenințându-l că suferitele uniților vor arde în iad. Tovarășii lui Visarion erau Sârbii și Grecii.

Fiecare seminar susține un cleric din țările misionare, pe tot timpul studiilor sale. Această operă la noi — având de președinte național tot pe Il. Sa Brinzeu, — se luptă cu asperitățile inerente începutului. Totuși, la raportul anual dat de Președintele nostru, Consiliul general din Roma mulțumește pentru devotamentul și interesul ce i se dă operelor, dorind timpuri mai trandafirli.

Socotind importanța covârșitoare a Misiunilor — cauză inspirată de învățătura adâncă lui Hristos și pecetluită de Succesorii Văronicului Petru — dela sine se impune ca, măr la umăr, să le ajutăm. Mai ales, să nu farmece mirajul scrisorilor romane, ci mai avânt să susținem Misiunile. Iar, drept dovadă că nu ne-a scăzut zelul, Dumineca Misionară din acest an să fie un pas în spre mai bine și spre mai mult.

Șt. B. Dragu

Problema recăsătoririi preoților văduvi. Prin diferite organe de publicitate ale ortodoxiei române află omul, nu odată, desbătută această problemă. Mai nou, la pagina „Biserica și Școala”, e reluată și de „Universul” (18. VI. 39), unde-și spune părerea în cauză un preot văduv ortodox. În deosebire de majoritatea celor ce au spus un cuvânt privitor la această problemă, pâr. *Vasile Cornici*, din com. Sofia-Bălți, pledează pentru rămânerea în văduvie și nicidecât pentru recăsătorire. — Reproducem în întregime articolul din chestie, care-î următorul:

„Sunt preot văduv. Am pierdut soția după 2 luni de hirotonisire și de atunci, timp de 16 ani, trăind singur, prin prezenta doresc să-mi spun părerea mea privitoare la problema recăsătoririi preoților văduvi.

Declar categoric, că sunt împotriva recăsătoririi preoților și dacă Sf. Sinod ar rezolva această problemă în mod pozitiv (ceeace nu cred), atunci îndată mi-aș înainta demisia din preoție.

Stagiul meu de 16 ani de văduvie, îmi dă dreptul să-mi expun și să susțin cu tărie părerea de mai sus. Văduvia, ce mi-a sortit-o

Dumnezeu, nu-mi este ca o cruce grea, ci o consider ca o fericire, de oarece lipsit fiind de pretențiunile „jumătății sale”, precum și de împovărarile de întreținere a familiei, sunt mai liber pentru a-mi întrebuința tot timpul serviciului Bisericii lui Hristos și al aproapei.

Așa, cu drept cuvânt, zice Sf. Scriptură: „Și vreau ca voi să fiți fără grijă. Cel neînsurat se îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului; iar cel însurat se îngrijește de ale lumii, cum să placă femeii. (I. Corint. 7, 32-33).

„Zic celor necăsătoriiți și văduvelor: Bine este pentru ei de vor rămânea ca și mine”. (I. Corint. 7, 8).

Se crede de către unii, că preotul văduv este lipsit de „prietena” vicleșă și din această cauză nu poate lucra productiv pe terenul culturalo-religios. Viața ne arată contrariul: adesea această „prietena” devine capricioasă, pretinzând a se îmbrăca după modă, a se afla mereu într-o societate de distracție, ceeace îl face pe bietul confrate cu „prietena” să-și simtă amărâte zilele.

Trăim timpuri grele pentru Biserica, ceeace mă face să cred că în loc de a susține recăsătorirea preoților, mai bine ar fi să începem o luptă pentru introducerea celibatului preoților ortodocși.

Încă odată, eu, preot văduv, declar că sunt împotriva recăsătoririi și că sunt fericit prin faptul că îmi pot închina tot timpul și toate forțele mele Bisericii lui Hristos și turmei mele, lăudând pentru acestea pe Dumnezeu, cât voi trăi”.

Din seria nedreptăților

Preoțimea a făcut și face neamului mult bine. Totuși, nici o altă tagmă de funcționari publici n'a fost tratată atât de mașter ca tocmai slujbașii altarelor. Seria nedreptăților pe care le-au purtat — cu creștinească și patriotică resemnare, de altfel — este fără de sfârșit. Nici nu încercăm să le mai pomenim, ca să nu mai amărăm inimile. — Atunci însă când este prilejul, și când se deschide o rază de

nădejde nouă, ne grăbim să cerem repararea măcar a unora din relele ce ne apasă. Stăm în fața unui caz de acest fel.

E vorba de *transferările în învățământul primar*. Multă vreme ele s'au făcut după criteriile care n'au voit să ție seamă de instituția fundamentală a societății: familia. În nenumărate cazuri, soțul și soția, învățători amândoi își aveau posturile în comune diferite și, poate, foarte depărtate. Ceeace înseamnă, în concret, desființarea familiei. — Pe încetul însă, a început îndreptarea. Criteriul „familiei” a început a fi hotărâtor la transferări. Întâi în învățământul secundar. A trecut acum, precum era firesc, și la cel primar. Prima grijă și primul criteriu la transferări va fi, prin urmare: soția învățătoare să fie adusă la cămin, dându-i-se post în comuna soțului. Ne bucurăm și aplaudăm din toată inima. Așa e cu dreptate și așa cer interesele sociale.

Legiuitorul a făcut acum un pas mai departe pe acest drum al ocrotirii familiei. S'a gândit și la alte soții de funcționari publici, care fac parte din corpul didactic. Și ele trebuie să albe preferință la transferări, mutându-se în localitatea unde are post soțul lor. Foarte bine și foarte frumos. — Iată însă ordinea de preferință statornică de ministere între diferitele categorii de soții de funcționari: după soțiile de învățători — întâietatea cărora nu o contestă nimeni — urmează soțiile de magistrați ofițeri și, apoi, global, soțiile celorlalți funcționari.

Aci ne oprim o clipă și ne permitem o mică observație. Aceeași, pe care o face cu toată stăruința d. prof. *I. G. Savin*, în „Viitorul” bisericesc (10-5-39): de ce nu urmează, în ordinea preferinței la transferări, după soțiile de învățători, imediat învățătoarele soții de preoți? Așa ar fi fost firesc și drept. Fiindcă preoții și învățătorii sunt conducătorii firești ai satelor, muncitori în același ogor. Apoi, tocmai din acest motiv, numărul preoților căsătoriiți cu învățătoare este mare. Și va crește mereu, cel puțin atâta timp cât preoțimea va avea salariile de mizerie de azi. Care funcționar poate avea preferință, față de preot, când

5. *Sofronie* (Stan Popovici din Cioara, jud. Hunedoara) predica neunierea „nu numai cu gura, ci și cu bota” (vezi P. Maior, Ist. bis. rom. pag. 110). Provoacă mari turburări în Hunedoara prin alungarea preoților uniți și punerea altor neuniți în calitate de „Vicar al sfântului sobor din Carloveș”, a fost pus în închisoarea din Bobâlna, de unde escortat spre Alba-Iulia, protopopul din Săliște cu vr'o 600 oameni l-a eliberat. Sofronie s'a așezat apoi la Zlatna, de unde făcea ce voia, bătând pe uniți și aruncându-i în închisori. El era ajutat de Dimitrie Euvstatievici. Dela Zlatna, Sofronie a Bers la Abrud, unde a procedat la fel. La Cărbăniș a prins pe Alexandru Aron, protopopul din Roșia Montană (frate cu episcopul unit Aron dela Blaj) pe care au început a-l bate pari și cu securi. Abia a scăpat, având cal bun, la Cămpeni. Pe Sofronie abia l-a prins locotenentul Ioan Halmagyi cu 25 de husari la Brudsat, unde l-au aflat ascuns în o biserică. Ducându-l spre Zlatna, oamenii l-au liberat. Sofronie a amenințat și guvernul din Sibiu. În 1761 a ținut un sinod la Alba-Iulia, poruncind vină câte doi deputați din tot satul și să ducă câte 3 galbeni pentru el și pentru trei înțele bisericii. Oamenii lui Sofronie în 1761 răpit și biserică catedrală din Făgăraș. Când venit generalul Bucov să împace turburarea, uniții au refuzat în multe locuri să predea bisericile, așa că uniții au trebuit să-și caute alte biserici; așa în: Ocna Sibiului, în Sadu, în Rășinari. Sofronie a trecut în 1761 în Mun-

tenia, unde-l aflăm la 22 August la Râmnic și la Argeș lângă Nicolae Pop Balomireanul, fost protopop unit și vicar al episcopului Micu, fugind în Muntenia în 1748 și deacolo în Rusia sperând să vină în ajutor neuniților cu ajutorul Muscalilor. Sofronie amestecându-se în războiul ruso-turc din 1769—1774 în cete de jaf, „cu rea moarte l-au pierdut”.

6. „*Nobilul Gavril Nagyszegy*” a fost un hoț ordinar. Fiind în serviciul episcopului Teofil, apoi în al episcopului Atanasie, pe amândoi i-a furat. Apoi s'a făcut unelta calvinilor. Apoi s'a înrolat la Curuții maghiari cari sau revoltat contra casei domnitoare.

7. *Popa Cosma din Deal și Constantin Petrică* au răsvrătit satele din marginea Sibiului, iar pe trimisul episcopului Aron, pe bătrânul protopop din Daia Avram Pop, l-au bătut cu pari în Jna încât l-au lăsat aproape mort. Pe protopopul unit Samoila din Sebeș Dumineca în 17 Oct. 1756, pe când zicea sf. liturgie, l-au desbrăcat înainte de sfârșirea liturgiei și l-au scos afară, punând lăcat pe ușa bisericii.

8. *Popu Ioan din Acilla* a răsvrătit poporul din părțile Sibiului să alunge pe preoții uniți și să așeze neuniți. Dându-se ordin dela guvern să fie arestat fără șgomot, magistratul din Sibiu l-a provocat să se prezinte în termen de 8 zile. Dar el a fugit la Karlovetz și deacolo în Rusia.

Omonimul își încheie capitolul XI zicând că multe am suferit neuniții din partea uniților. Dar trebuie să admită și omonimul că multe au suferit uniții din cauza neuniților, cari s'au lăsat

conduși de Greci, de Sârbi și de Maghiarii calvini pentru a strica unitatea dreptei credințe refăcută în 1700.

Apoi istoriografilor uniți ne pune în față sentința Lui Isus Christos: „Vai vouă cărturariilor și fariseilor...” (Mat. 23, 27), precum și dictonul latinesc: „sutor, nu ultra crepidam!”

Dumnezeu să te ierte omonime!

La pag. 109—110 se află capitolul XII: „De încheiere”, în care zice: „Nu am pretenția că în cele premerse aș fi dat ceva original”. Știe omonimul care este originalitatea lui: *falșurile cele multe pe care le-am arătat*. E posibil să mai fie și altele, dar m'am plictisit de atâtea comparații. Ai abuzat prea mult, omonime, de paciența noastră și ne-ai cauzat durere văzându-te cum te recomanzi ca om onest și nu te-am aflat așa. Nu-i adevărat ce zici apoi: „Cât am putut m'am ferit de părerile mele subiective și m'am ferit mai ales de trei mari greșeli, pe care mereu le fac frații uniți: textele reproduse nu le-am falsificat, nu le-am reprodus trunchiate ca să le dau alt înțeles și nu le-am explicat conform părerilor și dorințelor mele personale”. Să-ți ajute Dumnezeu și voința ta ca așa să procedezi în viitor, căci până acum ai făcut tocmai contrarul. Ți-am dovedit până la plictiseală.

Ne compătimizești pe noi? Te compătimizești noi, că ai scris ce ai scris și așa cum ai scris!

e vorba ca soția lui învățătoare să capete post în localitate? De sigur, nici unul.

Suntem adversari hotărâți ai actualului sistem, din nenorocire general, ca și mamele să fie funcționare. Ele sunt necesare în cămin. Atâta vreme însă cât nu se schimbă radical întreg sistemul de salarizare după criteriile familiare, pentru foarte multe familii aceasta e o necesitate de neînlăturat. În primul rând pentru preoții, cari au cele mai scăzute salarii dintre toate tagmele de slujbași. Câtă vreme va mai dura această situație de mizerie, este just și necesar ca măcar aci, prin această măsură parțială a transferărilor în învățământ, să se facă dreptate preoților: soțiile de preoți învățătoare să aibă preferință la transferări față de soțiile oricăror altor funcționari, când e vorba să obțină post în comuna soțului lor. Așa e bine și cinstit!

Viitorul congres euharistic mondial. Al 35-lea în serie. Se va ține, precum se știe, la *Nizza, în zilele de 3-9 Septembrie 1940.* Mai e, deci, un an și mai bine până atunci. Totuși lucrările pregătitoare pentru organizarea lui au început de câteva luni și continuă cu multă hărnicie.

E necesar. Fiindcă va fi, fără îndoială, o manifestație de credință de strălucire fără seamăn. Atât locul încântător unde se va desfășura, cât și împrejurările în care trăim, lasă să se întrevadă de pe acum că serbările de pe fermecătoarea coastă a Mediteranei franceze vor întrece în grandoare tot ce s'a cunoscut până acum. Dacă la ultimele congrese numărul participanților a trecut millonul, aici de sigur că nu va rămânea prea mult sub 2 milioane!

Plaja cea mare a falosului loc de vilegiatură va fi aranjată pentru desfășurarea solemnităților religioase comune. Un altar urlaș va domina întregul spațiu, așa fel ca toată mulțimea să poată vedea serviciile sfinte, care, printr-o rețea perfectă de megafone, se vor auzi distinct în fiecare colțisor. — Se pregătesc de pe acum manifestațiile cele mai impresionante ale congreselor euharistice: cumințările în masse, în special a tineretului; noaptea de adorațiune și, în chip deosebit, *procesiunea cu Sfântul Sacrament.* Aceasta va fi o feerie cum nu s'a mai pomenit. Seara, în dangăt general de clopote, în sunete de fanfare și cântări, Isus euharisticul va cobori din biserică prin orașul împodobit, la țărnușul mării și, într-o feerie de lumină, va face un drum de triumf dealungul litoralului. Pe munții și dealurile din jur se vor aprinde focuri, mărturiile ale credinței ce veghiază pretutindeni. În toate ferestrele caselor din orașele de pe țărnuș vor arde mil și mil de lumini, ca o imensă fâșie de lumină care va încinge întregul golf de mare.

Franța întreagă colaborează la reușita marelui eveniment. Un admirabil apel al Mons. *Paul Remond*, episcopul de Nizza și președintele comitetului organizator, explică spiritul în care se desfășoară lucrările de pregătire și scopul urmărit. „E vorba — spune apelul — de o manifestațiune catolică și internațională, la care sunt chemați credincioșii din toată lumea, cari prin urmare, prin numărul și diversitatea originii, vor constitui într-o adevăr o reprezentanță a întregii creștinătăți. Toți acești ambasadori ai universului catolic se vor aduna în jurul Sacramentului Unității, pentru a răspunde la chemarea Părintelui comun, care l-a invitat să șadă unul lângă altul la masa sa, pentru a frânge împreună aceeași pâine euharistică. Dacă există în lume vre-un act spiritual, un gest de unire, de pace și iubire, apoi de bună seamă este acesta care se săvârșește în dragostea lui Hristos”. — Aceasta va fi, de altfel, și tema centrală a Congresului: „*Euharistia, principiu al unității*”.

Să începem și noi pregătirile pentru marea solemnitate. Deocamdată sufletește numai: prin rugăciune. Dar cei cari numai pot — să înceapă și strângerea sumei necesare pentru a participa personal la această minunăție unică. E sigur că vom participa și noi. Și ar fi de dorit să fim cât mai mulți și cât mai bine organizați!

Criticism excesiv

O parte a relelor din lume se datorește excesului de critică, care roade ca tăciunele bobul frumos. Exemple de acest fel găsim la tot pasul. Suferă de această boală grea mai ales tineretul zilelor noastre.

Sunt tineri cari nu respectă bătrânețea. Ei caută și o justificare critică pentru această atitudine condamnată. Fiecare om — zic ei — are o singură idee cu care se naște; după ce și-a valorificat-o, poate să moară. Bătrânețea — continuă alții — este un dureros faliment al forțelor spiritului; nu mai poate „produce” nimic nou. — Este însă împedecă că cei ce se cred infalibili și „crapă firu de păr în patru”, suferă de o dureroasă îngustime de vederi. Iși închid ochii, ca să nu vadă adevărul. Trăiesc doar în fața lor oameni cari produc opere neperitoare la bătrânețe și până în ultima clipă sunt cu mintea lucidă și activă. Sunt departe de a înțelege, acești criticașii, că bătrânii adesea închid în ei o bogată experiență, că sunt între ei savanți și artiști productivi până în pragul mormântului; cărora prin urmare li se cuvine nu numai cinste și respect ci se cade să fie și ascultați.

Aceste erezii moderne cari provin din exces de metodă și de critică duc la neîncredere și faliment puterile spiritului. Ele îi fac pe tineri să nu guste din roadele gândirii altora, ci să ajungă, din cauza invidiei și a trufiei, la o scurtare a vederii. Ei pururea critică, descompun în laboratorul lor, conferințele, lucrările de preș, articolele, pentru că să nu simtă viața, de care sunt animate alte spirite și ca urmare să se poată convinge pe sine, că nime nu-l întrece în știință. Apatia și desgustul de care sunt apoi plini, îi împinge repede spre o viață imorală, pentru că excesul metodei de fapt nimicește productivitatea și toată noblețea sufletului.

Excesul criticii este un raționalism practic, care scade încrederea în spirit, în știință și în autoritate. Dacă raționalismul biblic a nimicuit în multe suflete autoritatea Sfintei Scripturi, excesul metodei nimicește zi de zi încrederea în forțele spiritului, autoritatea și respectul bătrânețelor. Este o forță anticreștină, care produce între creștini dezastre. Datorința noastră este să convingem tineretul despre lipsa lui de temeinicie în judecățile, cari se țin de această materie.

Biserica totdeauna a respectat bătrânețea, a sprijinit autoritatea și știința.

Felician M. Soran

Religia, factor de progres. Desfășurată după prescrierile protocolare obișnuite, audiența de prezentare acordată de Sfântul Părinte ministrului plenipotențiar al Boliviei lese din comun prin frumusețea și importanța declarațiilor făcute cu acest prilej. Reprezentantul Boliviei a subliniat idealurile cu adevărat creștinești sub semnul cărora se desfășoară munca de refacere a țării sale și sentimentele alese ce-l stăpânesc în năstulnea ce i s'a încredințat. Plăcut impresionat, Sfântul Părinte și-a exprimat deplina mulțumire pentru alesele „cuvinte din cari se simte atâta sinceră venerațiune pentru adevăr”, și care recunosc atât de elocvent „importanța decisivă a credinței și sentimen-

tului religios pentru formarea sănătoasă a guraticilor și a comunității”.

„Nici un popor — a continuat Părintele — care nu vrea să decadă în domeniul material și cultural, nu se poate subtrage obligațiunii de a căuta și de a găsi un răspuns deslegare la problemele urgente ale vremii, cu repercursiunile lor economice, politice și sociale. Pentru atingerea acestor scopuri puterea de Stat e nevoită adeseori a cere sacrificii de la clasele populației care sunt în interesul comun. Ei bine, acolo unde învățământul Hristos străbate mințile și inimile, unde conduce acțiunile oamenilor, acolo noițăm sacrificiului și subordonarea conștiinței la interesul propriu necesităților și obligațiilor comunității fac parte din acele legi și norme fundamentale, dela care nu se poate subtrage nici o conștiință creștină; întrucât, se înțelege și însași autoritatea publică respectă limitele sacre și inviolabile ale legii divine. Fără Statul și fericit poporul, al cărui conducător sunt pătrunși de înțelegerea binefacerilor și a religia străduințelor lor pentru prosperitate și progres pacific, și cari, recunoscând acest lucru, se silesc a deschide drum larg acțiunii pe care o desfășoară Biserica pentru slăvirea și perfecționarea sentimentului creștin în viața publică și privată”.

Știri mărunte

Patronii cerești ai Italiei. Printr-un breve special — *Licet commissa* — cu data 10 iunie c., Sf. Părinte a constituit de preș primari ai Italiei pe *Sf. Francisc de Assisi* și pe *Sf. Ecaterina de Siena*, declarând totodată zilele trecerii lor din viață sărbători bisericești care trebuiesc ținute atât de clerul catolic cât și de cel mănăstiresc în toată Italia și în satele adiacente. — Cinstiți și până acum poporul italian acești străluciți fii ai săi, de dragostea față de ei și față de virtuțile ce le împodobit va fi și mai mare în Italia și în toată lumea.

Dani binevenite. Avem la Blaj, precum se știe, o mănăstire siliană cu personal monahal destul de numeros și de — lipsit. Pe seama acestei mănăstiri au fost preș preoți din asoc. „Sf. Petru” au făcut un lăcom de colectă, care a dat: 16 ștergare, 3 cearceafuri, 5 acoperitoare de masă, 1 păretar, 2 bănci, 1 pernă, 1 saltea și 2 cămăși de noapte. Numărul donatorilor: Ioan Căndea, Ioan Chira, Sordean, Elisaveta Barane, Ida Wagner, Bărbat, Oana Oltean, Anica Dudaș, Măria Oltean, Fioarea Homorozean, Ana Rucăr, Elena Bogolea, Maria Țițiu, Gheorghe Pasca, Maria Tănase, Maria Sârbu, Victoria Cos, și Cornelia Dr. Colțău. Daniile au fost preș preș. ieromonah Iosif Bal, care s'a îngrijit să ajungă la destinație, unde au fost cât se poate de binevenite. — Mulțumita mănăstiri e de cele mai sincere și mai simțite.

Școală creștină. După știri din Madrid consiliul de miniștri spaniol a publicat o lege care îngăduie ordinilor călugărești și parohialilor să ridice școli superioare și universități în noua Spanie, și să le susțină. Dar cu condiție: fiecare facultate să aibă câte o catedră apologetică și de morală, ca să se evidențieze legătura intimă și vie dintre știință, religie și creștinism practic. Inafară de aceea (cum se notează în *Schönere Zukunft*, 18 VI. 39), studenții vor fi obligați să participe la anumite dezbateri sufletești obișnuite. Temelia învățământului superior școlar este cultura spaniolă în forma ei formă catolică,

Cel dintăi doi episcopi negri au

ost numiți de curând de către actualul Vicar al Domnului, continuându-se astfel opera lui Pius XI sub care ajunseseră episcopi 19 preoți indigeni de culoare (8 indieni, 3 anamiți, 4 chinezi, 2 japonezi, 1 etiopian și un preot din Ceylon). Primul dintre acești doi episcopi negri, Msgr. Ignatie Hamarosandrata a primit vicariatul apostolic Marianarivo din Madagascar, cu 37 000 credincioși, 21 biserici, 176 capele și 35 școli; iar al doilea, Msgr. Iosif Kirvanuka, din tribul Sutu, a primit vicariatul Masaka, rupt din vicariatul Uganda, cu 100.000 credincioși, 38 preoți și 317 caticești băștinăși. — Roma poartă grija sufletelor, fără căutare la culoarea feței.

Locale. Joia viitoare, de praznicul SS.

apostoli Petru și Pavel, va predica în catedrală p. Ioan Moldovan, canonic mitropolitan și rector al Academiei Teologice.

— Cu abateri de la regula de până aci, anul

acesta cei dintăi cari au încheiat anul școlar și și-au luat sborul spre căminele părintești au stătinii leviți ai Seminarului nostru teologic.

Sâmbăta trecută sfârșindu-se cu examenele, Dăminecă p. prepozit Dr. Victor Macaveiu, încunjurat de rectorul seminarial și de profesorii preoți ai Academiei Teologice a slujit o

sfințită liturgie sărbătorească, iar la sfârșitul ei s'a cântat Doxologia de mulțumită. Răspunsurile de-a dat corul Academiei Teologice, sub conducerea p. I. Florea, profesor de muzică și cântare bisericească.

Încercare interesantă.

După cum anunță agenția Ceps, la câteva licee din Praga s'a introdus în ultimii doi ani, ca experiență, examene de admitere anonime. Ceeace s'a făcut așa: elevul primia un număr și cu acel număr se prezenta la examn. Firește că profesorul nu-i cunoștea numele. Clasificarea lucrărilor se făcea tot după numere. Cu terminarea examenului și a clasificărilor se dădea în vileag și numele candidatului. Rezultatul acestei încercări până acum unice, s'a dovedit a fi un bine mare: s'a limitat mult protecția, iar examenele au fost așa cum trebuie să fie. Anul acesta încercarea de la licee a fost introdusă și la școlile comerciale și la cele industriale.

Divorț — prin poștă.

În vremile din urmă anmrite birouri advocaționale nordamericane făcuseră dint'asta un adevărat comerț. Și încă floritor. Acum însă i-s'a venit de hac. Și nume așa că gazeta catolică „Universe” din Londra a stigmatizat după cuviință o procedură

aceea. Sub influența celor scrise de numita gazetă și după ce s'a documentat și pe altă cale, deputatul Healy din Massachussets a făcut o interpelare în cameră și a întocmit și un proiect de lege în cauză. În acest proiect de lege se precizează și aceea că de aici încolo oficiilor poștale le este interzis să mai transmită adrese advocaționale ca cele incriminate.

Printre eschimoși.

Biserica Romei are misionarii săi și printre locuitorii ghețurilor veșnice dintre strămoșii Bering și Groenlanda. Știrile mai noi din vicariatul Hudson Bay arată că în răstimpul 1925—1937 s'au botezat 684 de inși, pe când din 1912 până în 1924 abia 85. Din cei 769 Eschimoși și botezați au părăsit credința 8 inși. — Vicarul apostolic al acelor părți de lume, Msgr. Arsène Turquetil, a scos de sub tipar nu de

Gramatica sa de limbă eschimosă în eșec, ci o nouă, servind și astfel cauza vestirii creștine în sânul acestui popor invrednicit și el toată grija sa de Maică de către Biserica Domnului și slujitorii săi.

Întâlnire colegială de învățătoare. Absolventele școlii normale de fete „Domnița Ileana” din Suceava, seria anului 1929, sunt invitate la înfrățirea colegială de zece ani, pe ziua de 1 Iulie 1939. Înfrățirea va avea loc în localul școlii îndată după serviciul divin, care se va celebra la ora 8 în biserica ro-

mână unită pentru sufletul colegelor noastre repausate. E o datorie de onoare ca nimeni să nu lipsescă. Cele căsătorite să vină cu familia. În această nădejde vă zicem „la bună revedere”!... Emilia Robu și Sora Marton.

Avis. Exercițiile Spirituale ale membrilor Aso. ciaziei preoțești Sf. Nichita al Remesianei se vor ținea — contrar celor anunțate membrilor — la Mănăstirea Obreja în 10—15 Iulie c. — Alți preoți celibi cari ar dori să participe să înștiințeze pe subsemnatul până în 6 Iulie. (P. Chinezul).

† Clementina Dr. Mohalu, născ.

Petri, s'a stins din viață în ziua de 7 Iunie c., la Hundorf, în anul 34 al vârstei și 5 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu cei aleși, că bun suflet a fost!

Telefonul „Unirii”

G. Târgu-Mureș. Publicăm preabucuros știri cari pot interesa cumva pe cetitori noștri. Dar numai dacă-s scrise pe scurt, și fără amănunte de prisos. Care lucru redacția îl vede mai bine decât informatorul prea stăpânit de cutare impresie momentană și care se poate să fie numai a lui. De aceea în materie de natura aceea — știri mărunte mai ales — ne rezervăm dreptul să dăm numai ceea ce aflăm de bine și numai în forma care vedem a fi potrivită. Altfel ba.

„Viitorul”. București. D. Boroianu face apologia clerului ortodox, pe care-l găsește activ și la înălțimea chemării. Frumos din partea d-sale. — Ispitit de dorul comparațiilor, judecă nedrept Biserica și preoțimea catolică. Nu e nici frumos, nici de folos. Poți să-l vii pe ai tăi fără a huli pe alții. Dar asta treacă meargă. Realitatea e carte deschisă; ea grăiește cu puterea evidentei tuturor celor ce vreau să vadă adevărul. Ea nu poate fi răsturnată prin articole de gazetă. De aceea, e departe de noi gândul oricărei polemici. Ne grăbim, dimpotrivă, să reproducem pasajul cel mai interesant al articolului. Trebuie să se mai aibă în vedere — scrie d. Boroianu — bogăția Papalității care crește an de an; nu scade. Și papii au răvnit la avere. Cu mijloacele materiale de care s'a bucurat Roma, se putea face și mai mult, dacă nu interveniau luptele pentru întâietate. Biserica ortodoxă n'a răvnit la avere; totuși cât a lucrat și lucrează și azi pentru ajutorarea celor în nevoie! — Așa se scrie nu la cronică mărunță a revistei, ci în primul ei articol. Și revista „Viitorul” este o publicație, altfel, serioasă!

P. Reghin. Este de sine înțeles că în biserica ortodoxă se urmărește cu viu interes chestiunea apropiatei alegeri a noului Patriarh, care se va face la 30 Iunie. Părerile sunt, firește, împărțite și orice prognostic privitor la persoana careia i-se va încredința înalta demnitate ni-se pare pripită. Semnificativă este doar sărbătorirea pe care a făcut-o clerul Capitalei I. P. S. Sale mitropolitului Nicodem dela Iași, locțiitorul de drept al Patriarhului. D. prof. I. G. Savin, în revista „Viitorul”, tâlcuiește acest gest drept o rostire a acestui cler în vederea alegerii de Patriarh. — Dar, se înțelege, în ce ne privește, noi nu putem avea, în fața importantului eveniment, decât dorința sinceră și ruga stăruitoare ca să ajungă în fruntea Bisericii ortodoxe române arhierul cel mai vrednic și mai cucernic.

G. Crișan, Mărgărita. Am primit Lei 800, conați pe timpul 1. X. 933—30 IX. 1937.

Văd I. Mihalea, Pîșcari. Lei 900 pentru timpul dela 1-1-1934 până la 30. VI. 1938.

Vasile Abușan, Dicioșmărtin, Lei 300 pe 1937 până la 30 VI. 1938.

Emanoil Pioraș, Gherla, Lei 300 pe 1938 până la 30 VI-1939.

Ioan Mureșan, Hrip, Lei 25 din 10 Iunie — 31 Iulie 1939.

Alexandru Terdie, Petreu. Suma de 600 Lei trimisă prin „Unirea Poporului” am trecut-o ca achitată pe anii 1935-1937.

Andrei Plăian, Tg. Mureș, Lei 200 pe 1938.

Of. parohial Cristolț. Lei 400 pe 1937-1938.

Of. parohial Cașein: pe 1937-1938 Lei 400.

Ioan Lemeny, Sirioara, pe 1936-1937 Lei 400.

Erdey Dumitru, Chilioara, Lei 200 pe 1936.

Of. parohial Jebel, Lei 200 pe 1937.

Școala Normală de Învățătoare, română unită, Blaj

Condiții de primire

la școala Normală de învățătoare română unită, Blaj pe anul școlar 1939—40

În cl. III-a Normală, se pot înscrie eleve cari au terminat cl. II secundară (liceu, gimnaziu).

În cl. IV Normală vor fi primite eleve cari au reușit la examenul de cl. III liceu gimnaz sau școala normală de fete și au media cel puțin 7.

Înscrierile se fac până la 25 August a. c. la Direcțiunea Școlii Normale de învățătoare, cu cerere timbrată.

Cererile de înscriere vor fi semnate de reprezentantul legal al candidatei, cu arătarea profesiei și locuința subscritorului.

La cerere se vor anexa:

1. Extrasul de naștere și botez.
2. Act de revaccinare.
3. Certificat de naționalitate.
4. Certificat de studii din toate clasele anterioare. Purtarea candidatelor, notificată în certificatul de studii va fi cel puțin „bună”.

Elevele șchioape, găngave sau cu alt defect fizic, nu pot fi primite, (Cap. XXI, art. 452).

În clasa V-a normală se vor primi eleve cari au făcut examenul de admitere și au reușit, cel puțin cu media 7.

Examenele de corigență și de admitere se țin în 8 Septembrie dimineața la ora 10. Elevele cari vor întârzi de la această dată nu vor putea fi examinate fără aprobarea superioară a direcțiunii.

Înscrierile se fac în 12—14 Septembrie, iar cursurile încep în ziua de 15 Septembrie dimineața la ora 8, deci în 14 Sept. seara fiecare elevă să fie în institut.

Ne reprezentarea la sus numita oră aduce cu sine sancțiuni: ca ore nemotivate și altele.

Taxe școlare: Lei 600 — taxă de înscriere; Lei 200 — taxă de construcție; Lei 1500 — taxă de frecvență; Lei 100 — pentru stricăciuni și medic. Total 2400 Lei. Taxele se achită: la înscriere Lei 1500 — iar la întoarcerea din vacanța Crăciunului Lei 900 —.

Pentru minoritari taxă dublă.

Uniformele de gală precum și pelerina normalistelor se va confecționa de către direcțiunea școlii — asemenea și halatele pentru horticultură și gospodărie, fusta și blusa de port.

Deci nici o elevă nu are voie să-și facă în particular uniforme. asemenea numerele matriculare pe uniformă vor fi confecționate în școală. Costul tuturor uniformelor e de Lei 3500. (2 porțuri: alb și gris, cu accesoriile, 4 gulerașe și o bonetă, 1 fustă de stofă guyrată, 1 pelerină de postav, 1 bluză, o fustă simplă bleu-marin și o bluză albă de port, conform ordinului ministerial în vigoare o elevă intrată într'o școală secundară, nu poate purta nici în vacanțe (Crăciun, Paști, și vacanța mare) o altă îmbrăcăminte afară de uniformă, confecționată de școală și provăzută cu numărul de ordine. — În caz de neconformare se vor aplica sancțiuni.

Părinții prin aceste dispoziții sunt scutiți de alte multe spese reclamate cu confecționarea altor rochii și suplimente particulare precum și a paltonului și pardesiului, înlocuite prin pelerină.

Elevele sunt obligate pe clase să aducă următoarele unelte cari vor rămâne școlii pentru practica agricolă: cl. III-a greblă de grădină; cl. IV-a sapă de grădină; cl. V-a hârleț; cl. VI-a furcă.

În puterea legii în vigoare (Cap. XXI, art. 442) nici o elevă nu poate fi înscrisă la Școala Normală decât ca elevă a internatului. Școlile Normale sunt internate. (Cap. XXI, art. 242). În anii trecuți elevele cari aveau părinți în localitate au fost primite ca eleve externe. În anul școlar actual nici acestea nu vor fi înscrise ca externe.

Elevele școlii noastre normale vor fi în „Internatul școlii noastre normale unite de fete din Blaj” ale cărui condiții de primire se publică separat din partea Direcțiunii aceluia Internat.

DIRECȚIUNEA

Cețiți și răspândiți „UNIREA”

Internatul școlilor secundare de fete române unite din Blaj

Condiții de primire

In internatul școlilor secundare de fete române unite din Blaj (Liceu, Școala Normală, Liceu Comercial și Curs primar) se primesc eleve pentru anul școlar 1939—40 pe lângă următoarele condiții:

Taxa de întreținere este de Lei 13.000, care se va plăti în 3 rate: 5000 cu ocazia intrării în internat, 5000 la întoarcerea din vacanța de Crăciun, iar la întoarcerea din vacanța Paștelui 3000 Lei. Direcțiunea internatului își rezervă dreptul ca pe lângă taxa de 13000 Lei, pentru anul 1939—40 dacă se vor urca prețurile de azi ale articolelor să urce taxa.

În mod excepțional se admite și plata lunară de întreținere cu singura condiție ca în decurs de 8 luni să se achite întregă taxa de întreținere. și anume: luna Septembrie 1939 și luna Ianie 1940 se achită deodată la înscriere, deci 3000 Lei. Începând cu luna Octombrie 1939 se achită lunar câte 1500 — până la achitarea completă a întregii taxe de întreținere.

2. Elevele vor aduce cu sine următoarele efecte: 1 saltea (lungă 1.80 m., lată 0.90 m.), 1 pernă, una plapomă de lână, 1 plapomă de vară, schimb dublu pentru pat, 1 cuvertură, albă pentru pat, 4 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 12 batiste, 4 combinezioane, 4 perechi pantaloni, 4 perechi de ciorapi negri și 4 perechi gri, 1 pereche pantofi negri, 1 pereche galosi, 1 costum de baie, 1 halat larg pentru dormitor, palton de iarnă, 1 pardieșiu negru, 1 broboadă de lână, 2 perechi de mănuși, 1 neagră, 1 albă; asemenea fiecare normalistă trebuie să-și aducă vioară neapărat, 4 prosoape și un ștergar pentru bucătărie. Întrucât nu va prezenta ștergar de bucătărie, i-se va reține un prosop la preluarea inventarului. Fiecare elevă internă va aduce 2 kg. de lână spălată scărmanată și 1 kg. cânepă fulor becelată, perlată, cari rămân internatului, perli de ghetă, 1 casetă complet aranjată pentru toaletă (cu săpun, perle și praf de dinți), 1 cutie cu ace de cusut, de siguranță, ață albă și neagră, de cârpit.

Fiecare elevă va prezenta 20 buc. bandaje într'un săculeț de pânză. Contrar, internatul i-le va pune imediat la dispoziție pe speșele elevelor respective. Deasemenea și hârtie igienică.

Fiecare elevă este datoră să-și poarte uniforma prescrisă atât în zile comune, cât și în Duminică și sărbători.

Elevele normaliste nu-și vor putea confecționa uniforme de gală, de cursuri, de gospodărie și de horticultură decât numai la cusătorese angajate și supravegiate de direcțiune. Elevele normaliste sunt obligate a purta pelerină confecționată de Direcțiune.

Costul uniformelor face Lei 3500 care este a se achita cel mai târziu până în 20 Decembrie 1939.

Deodată cu rezoluția de primire, până în 31 Aug. c., i-se va trimite fiecărei elevă un număr. Acest număr va fi cusut la loc bine vizibil pe toate lucrurile ce le aduce cu sine respectiva elevă. Pentru obiectele nenumerizate, ori care nu sunt cuprinse în prospect și de obiectele ce le are eleva la sine, răspunde personal și Direcțiunea Internatului nu-și asumă nici o răspundere. Fiecare bucată de rufă va fi marcată așa, ca, împăturată fiind, să fie numărul bine vizibil. Nu-l vece să aducă elevele cu sine cărți române, reviste, broșuri,

decât cele prescrise în programa școlii, nici metode de plan și vioară, afară de cele prescrise de profesor. Aflute astfel de cărți la eleve se vor confiscă, precum și pudra, alfină, parfumurile, etc.

3. *Finem să amintim, că Internatul este provăzut cu instalație de încălzire centrală, conductă de apă, baie comună, infirmerie, dormitoare și sale de zi, toate în condițiile cele mai igienice, și că nu numai conducerea și supravegherea, dar întreg serviciul de internat este împlinit numai de membrele Congregației de Surori.*

4. În internat se poate lua instrucție de plan și vioară, ore de exercițiu, despre ale căror rezultat la finea anului școlar se va da examen în internat, iar lună de lună se face examen de materialul parcurs în aceea lună fiind obligată fiecare elevă de a avea preparată o piesă de salon pe din afară la acel examen lunar.

a) Instrucțiile de $\frac{1}{2}$ oră tot la 2 zile, cu exercițiu zilnic de o oră, cu taxă de lei 2500 la an.

b) Cursuri de vioară se pot face în următoarele condiții: instrucția de $\frac{1}{2}$ oră, pe săptămână de 2 ori, și exercițiu zilnic de 1 oră, taxa anuală Lei 2000.

c) *Cursuri de română, franceză, germană și latină (gramatică, conversație și literatură), precum și orice alt obiect de învățământ — având 4 ore la săptămână cu Lei 3000.*

5. Spre orientare comunicăm aici câteva puncte din Regulamentul Internatului.

„Elevele sunt datoare, necondiționat și fără nici o excepție, să observe orarul zilnic și ordinea internă a Institutului.

Fete logodite nu pot fi eleve ale Internatului.

Elevelor le este cu desăvârșire interzis să poarte haine cu mâneci scurte, decoltate ori scurte. Toate elevele sunt datoare să-și poarte părul simplu, potrivit unei eleve de școală.

Correspondența elevelor va fi riguros controlată. Ele vor scrie regulat părinților în fiecare săptămână odată iar în fiecare lună este obligată prin plic timbrat să-și trimită fișa de conduită lunară dată de Direcțiune. Correspondența de prisos cu prietene și cunoscute e interzisă. Asemenea e interzisă și se pedepsește cu eliminare din internat, orice corespondență secretă, respective expediată fără știrea superiorității. Pachete nu pot primi elevele, decât conținând îmbrăcăminte sau revizite școlare. Direcțiunea nu răspunde de banii trimiși prin pachete. Alimentele se înapoiază, sau se distribuie colegelor de clasă, fără nici o excepție, nefiind nevoie de alimente străine. Internatul dă hrană suficientă, la dorința părinților dă și supra-alimentație, cu o cotă redusă.

Cercetarea elevelor în internat se poate face de două ori pe săptămână, Joi, între orele 14—16, și Duminică, între orele 14—17, însă numai din partea părinților. Elevele nu pot ieși din internat decât cu tata și cu mama lor, sau cu tutorul. Altă persoană nu le poate scoate decât dacă are act scris către Direcțiunea Internatului din partea părinților sau a tutorului. Eleva nu va putea merge în familie în oraș decât însoțită de stăpâna sau stăpânul casei, iar nici de cum nu însoțită de servitoarea casei, sau de vre-o colegă, asemenea și întoarcerea din familie la Institut.

Elevele, cari doresc să petreacă vacanța de Crăciun și de Paști în familie, nu pot pleca din internat decât însoțite de părinți, ori de o persoană împuternicită din partea părinților, prin scrisoare adresată Direcțiunii Internatului din vreme. În cazuri de tot rare vor putea pleca singure dacă aceasta o cer părinții în

scris dela Direcțiune și-și asumă răspunderea. Altfel eleva va fi însoțită la călătorie de o persoană de încredere a Institutului, pe speșele părinților. Elevele pot merge în Internat noaptea fără anunț special numai 3 ori pe an: în ajunul zilei de început a școlii, după fiecare vacanță. Iar dacă vor merge în alte nopți atunci sunt obligate să anunțe direcțiunea internatului telegrafic sau telefonic.

În cursul anului școlar nu se dă elevelor să se depărteze de Internat la vizite telefonice sau telegrafice. Elevele rămase nepetente sau corigente precum și acele cari au terminat capacitatea sau bacalaureatul vor fi obligate cu proxumul tren să părăsească localitatea. Dacă motive de forță majoră rețin eleva pentru cel mai scurt timp în Institut, este strict interzis de a ieși fără voia Direcțiunii în oraș deși absolventă fiind totuși o obiectivă regulamentul Internatului cu toată rigurozitatea.

6. Cererile de primire se vor adresa și trimite Prea Venerabilului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj până cel mai târziu în 25 August 1939. În cerere părinții vor declara cunosc și că vor observa toate condițiile de mai sus. La cerere se va alătura: Certificat medical, și un plic provăzut cu adresă exactă și cu marca postală convenită, pentru primirea recomandată a rezoluției.

Se primesc în Internat și copile de cele primare.

Blaj, la 15 Ianie 1939.

Direcțiunea Internatului școlii secund. de fete rom. unite.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată în anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SOHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă